

20160708-02309:340003
Organisatieonderdeel Korpsstaf
Behandeld door mr. Y. Kuijt
Postadres Postbus 17107
2502 Den Haag
Bezoekadres Nieuwe Uitleg 1
2514 BP Den Haag
Telefoon 06 22 09 57 82
E-mail Yvette.kuijt@politie.nl

Ons kenmerk KNPI6000547
Uw kenmerk 756867

Postbus 17107, 2502 CC Den Haag

In afschrift aan
Datum 23 juni 2016

Aan de Minister van Veiligheid en Justitie
mr. G.A. van der Steur
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Bijlage(n) --
Pagina 1/3

VERZONDEN 07 JULI 2016

Onderwerp Concept wetsvoorstel geweldsaanwending opsporingsambtenaren

Excellentie,

Bij schrijven d.d. 2 mei 2016 verzocht u de korpschef om advies over het Concept wetsvoorstel geweldsaanwending opsporingsambtenaar (Concept). Dit Concept betreft een stelselherziening met betrekking tot geweldsaanwending door opsporingsambtenaren en raakt uit de aard der zaak de politie direct.

Het geweldsmonopolie legitimeert het gebruik van geweld door de opsporingsambtenaar in de rechtmatige uitoefening van haar of zijn bediening. Daarmee is het gebruik van geweld door de opsporingsambtenaar in de rechtmatige uitoefening van haar of zijn bediening gelegitimeerd. Deze legitimiteit moet worden gewaarborgd, waarbij tevens de bijzondere positie die de opsporingsambtenaar inneemt, recht wordt gedaan. De opsporingsambtenaar kan immers niet terugtreden in een situatie waar optreden van de politie is gewenst, maar waarbij niet uitgesloten kan worden dat geweld gebruikt moet gaan worden. Door het aanwenden van geweld door de politie op objectieve en transparante wijze, en langs duidelijke kaders, te verantwoorden kan bijgedragen worden aan het waarborgen van de legitimiteit van politiegeweld. Mijns inziens wordt met het Concept hier een goede basis voor gelegd.

Ik sta dan ook positief tegenover het voorstel. Hieronder enkele opmerkingen en aandachtspunten die ik nog graag zou willen benoemen.

Opmerkingen en aandachtspunten

Het Concept bestaat uit een aantal fundamentele wijzigingen. De eerste fundamentele wijziging betreft het introduceren in het Wetboek van Strafvordering van een onderzoek naar gebruik van geweld door ambtenaren. Het gaat hier om een feitenonderzoek dat de officier van justitie kan bevelen indien een ambtenaar aan wie de bevoegdheid geweld te gebruiken is toegekend, in de uitoefening van haar of zijn functie geweld heeft gebruikt. Het feitenonderzoek is gericht op de beoordeling of de ambtenaar heeft gehandeld overeenkomstig haar of zijn geweldsinstructie. Deze ambtenaar krijgt tijdens dit onderzoek verschillende rechten, waaronder het recht op inzage in en afschrift van de processtukken. Tijdens het feitenonderzoek kunnen bepaalde opsporingsbevoegdheden uitgeoefend worden, en aan het slachtoffer of diens nabestaanden komt een aantal rechten toe.

Op basis van het feitenonderzoek beslist de officier van justitie welke vervolgbeslissing wordt genomen.

Ten aanzien van dit feitenonderzoek heb ik de volgende opmerkingen dan wel stel ik mij een aantal vragen.

Door het toekennen van rechten aan de opsporingsambtenaar tijdens het feitenonderzoek wordt de positie van de ambtenaar versterkt. Dat acht ik een groot goed.

Het feitenonderzoek kan daarnaast bijdragen aan de gewenste transparantie bij het aanwenden van geweld door de opsporingsambtenaar. De politie kent een intern onderzoek naar het aanwenden van geweld door politieambtenaren. De manier waarop dit thans is ingericht zal geharmoniseerd worden met ontwikkelingen als het invoeren van een feitenonderzoek. Dit mede om te bewerkstelligen dat de politie nog beter kan leren van voorvallen waarbij zij geweld heeft gebruikt, en zo haar professionaliteit kan blijven aanscherpen.

Graag zou ik zien dat in het Concept of in de Memorie van Toelichting duidelijker wordt aangegeven wat met de gegevens die tijdens het feitenonderzoek naar voren komen, gedaan mag worden. Mogen deze bijvoorbeeld zonder meer gebruikt worden in het eventueel daaropvolgend opsporingsonderzoek? En kunnen die zonder meer aan de processtukken worden toegevoegd? Dit mede in verband met de opsporingsbevoegdheden die uitgeoefend kunnen worden tijdens het feitenonderzoek. Dit zal de voortgang van het onderzoek bevorderen, wat mij positief stemt, maar brengt ook resultaten met zich waarvan duidelijk moet zijn waarvoor deze (nog meer) mogen worden gebruikt.

Het feitenonderzoek is gericht op de beoordeling of de opsporingsambtenaar heeft gehandeld overeenkomstig haar of zijn geweldsinstructie. De vraag die dit bij mij oproept is of deze omschrijving afdoende is. Niet duidelijk is tot hoever dit feitenonderzoek zich strekt. Ook in de memorie van toelichting wordt dit niet duidelijk omschreven. Vallen binnen het feitenonderzoek bijvoorbeeld ook onderzoek naar de omstandigheden waaronder het geweld is gebruikt en de verklaringen van getuigen? Een mogelijke oplossing hiervoor zou kunnen zijn in de memorie van toelichting duidelijker aan te geven wat de reikwijdte van een feitenonderzoek is. Mijn voorkeur heeft het, uit oogpunt van transparantie en met het lerend vermogen tot doel, om het mogelijk te maken het feitenonderzoek ruim op te zetten.

De tweede fundamentele wijziging is het opnemen in het Wetboek van Strafrecht een op de positie en de taak van de opsporingsambtenaar toegesneden specifieke wettelijke strafuitsluitingsgrond. Met deze wijziging acht ik dat blijkt wordt gegeven van de bijzondere positie van de opsporingsambtenaar aan wie de bevoegdheid is toegekend geweld te mogen gebruiken daar waar noodzakelijk. Ik kan mij in het opnemen van deze specifieke wettelijke strafuitsluitingsgrond dan ook vinden.

De derde fundamentele wijziging betreft het opnemen in het Wetboek van Strafrecht van een strafbaarstelling van de schending van de geweldsinstructie. Ook hierin kan ik mij vinden. Thans is het zo dat opsporingsambtenaren alleen terzake een commuun delict als subject betrokken kunnen worden bij opsporing en vervolging. Zij verkrijgen daarmee een positie die gelijk is aan subjecten zonder geweldsmonopolie. Onderhavige wijziging brengt hierin verandering en doet recht aan het gegeven dat een opsporingsambtenaar vaak moet optreden daar waar van een ander verwacht mag worden terug te treden, en aan het gegeven dat een opsporingsambtenaar de bevoegdheid heeft daar waar noodzakelijk geweld te gebruiken.

Samenhang met andere wet- en regelgeving

Het Concept wetsvoorstel geweldsaanwending opsporingsambtenaar is een onderdeel van een groter geheel van mogelijke oplossingen voor gesignaleerde problemen rond geweldgebruik door de politie. Behalve dit conceptwetsvoorstel is ook sprake van het actualiseren van de Ambtsinstructie, en wordt door de politie gewerkt aan een meer eenduidige vorm van intern onderzoek waarbij tevens het stimuleren van het lerend vermogen, en daarmee het verder toenemen van de professionaliteit, van het korps een belangrijk aspect vormt. Van belang is voorts

20160708.023 09:34 0005

Datum 23 juni 2016
Onderwerp Concept wetsvoorstel
gewelddaanwending
opsporingsambtenaren
Pagina 3/3

dat het maatschappelijk draagvlak positief wordt beïnvloed door de voorgenomen wijzigingen en initiatieven.

Met onderhavig Concept wetsvoorstel gewelddaanwending opsporingsambtenaar, lijkt het erop dat de positie van de opsporingsambtenaar die in de rechtmatige bediening van zijn functie geweld uitoefent meer recht wordt gedaan. Dit vormde een van de wensen van de politie. Het is mede om die reden dat ik mij kan vinden in het Concept. Wel verzoek ik u op de punten die ik heb genoemd en die bij mij vragen hebben opgeroepen, meer duidelijkheid te verschaffen.

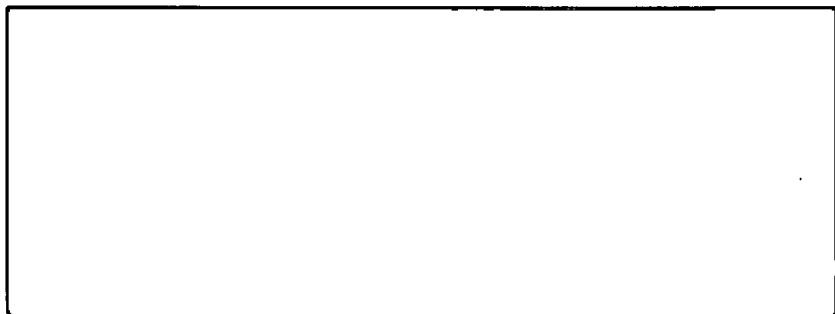
Hoogachtend,

drs. E.S.M. Akerboom

korpschef

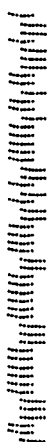
KNP Postbus 17107
2502 CC Den Haag

PostNL
Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

Gezien scankamer
V&J

08 IIII 2016

FMHaaglanden

08 JULI 2016

Ontvangen